

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4\(36\)-352-364](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4(36)-352-364)

УДК 330.341.1:330.341.2:336.77

JEL Classification: E5

Наталія Чийпеш

аспірантка кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: natalija.chijpesh@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2790-2878>

Юрій Белінський

аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: belinskijurij8@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-9343-4042>

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРЕДИТНОГО РИНКУ

Інституційне забезпечення інноваційного розвитку кредитного ринку є важливим об'єктом дослідження, у рамках якого здійснюється пошук ефективних методів, засобів та інструментів підвищення ефективності його функціонування. Аналізуючи діяльність кредитного ринку, можна зазначити, що низька ефективність його роботи значною мірою визначається недосконалістю інституційного забезпечення процесу впровадження інноваційних кредитних послуг.

Метою статті є дослідження інституційного забезпечення інноваційного розвитку кредитного ринку і визначення напрямків його удосконалення., що є необхідним для розуміння взаємодії інститутів кредитного ринку, визначення факторів, які сприяють або гальмують інновації та розробки стратегії створення сприятливого інноваційного середовища.

У статті досліджені суб'єкти інституційного забезпечення інноваційного розвитку кредитного ринку. Значну увагу приділено учасникам кредитного ринку у сфері інноваційного розвитку, а також нормативно-правовим актам, якими керуються установи в методах впливу і регулювання на кредитному ринку, визначені функції інститутів. Суб'єктами інституційного забезпечення інноваційного розвитку кредитного ринку було виділено урядові установи (Національний банк України, Верховна Рада України, Міністерство фінансів України, Міністерство економіки України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, Антимонопольний комітет України), державні інститути, що забезпечують підтримку інноваційної діяльності (Державна інноваційна фінансово-кредитна установа), установи кредитної інфраструктури (банківські та небанківські установи, бюро кредитних історій, колекторські компанії, рейтингові агентства, кредитні брокери), фінтех-компанії, освітні заклади (університети, наукові центри), інноваційні установи (лабораторії, технопарки, індустриальні парки, бізнес-інкубатори, технологічні хаби).

Дослідження впливу зазначених вище суб'єктів інституційного забезпечення інноваційного розвитку став важливим інструментом розуміння взаємодії між державними регуляторами кредитного ринку, кредитними установами, навчальними закладами, інноваційними установами, а також фінтех-компаніями.

Ключові слова: кредитний ринок; інституційне забезпечення; інноваційний розвиток; інститути.

Рис.: 1. Бібл.: 24.

Постановка проблеми. Забезпечення стійкого розвитку кредитного ринку є необхідною передумовою для забезпечення фінансової стабільності, стимулювання інвестицій та сприяння економічному зростанню. Інституційне забезпечення відіграє вирішальну роль у формуванні й розвитку кредитного ринку в Україні й охоплює сукупність заходів, спрямованих на

створення та підтримку умов для зростання інновацій у сфері кредитних послуг. Дослідження суб'єктів інституційного забезпечення інноваційного розвитку кредитного ринку включає в себе аналіз учасників ринку, які впливають на створення та впровадження інновацій у кредитну сферу, і сприяє розумінню взаємодії цих суб'єктів між собою, дозволяє ідентифікувати фактори, які сприяють чи гальмують інновації на цьому ринку, та дозволяє розробити напрями розвитку сприятливого інноваційного середовища для функціонування кредитних установ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інституційним аспектам функціонування кредитного ринку присвячені праці таких вчених, а саме А. Алчіан, М. Бунге, М. Вебер, В. Вірченко, З. Мацук, Т. Паєнтко, Д. Норт, О. Вільямсон, Р. Торнтон, Б. Фрідман, Дж. Акерлоф, В. Галушак, Т. Кізім, О. Корсакова, О. Лучишин, І. Рекуненко, О. Назарова, С. Степаненко, І. Чупицька та ін. Дослідники зробили вагомий внесок в обґрунтування теоретичних та прикладних положень удосконалення інституційних засад функціонування кредитного ринку та його інноваційного розвитку.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Незважаючи на наявність напрацювань щодо інституційного забезпечення кредитного ринку, є необхідність в удосконаленні такого забезпечення, підвищенні якості функціонування державних інститутів, які відіграють ключову роль у формуванні умов для інноваційного розвитку кредитного ринку. Отже, необхідним є проведення додаткових досліджень теоретичних та практичних засад функціонування такого ринку та напрямів удосконалення його інституційного забезпечення.

Мета статті. Метою статті є дослідження інституційного забезпечення інноваційного розвитку кредитного ринку й визначення напрямків його удосконалення.

Виклад основного матеріалу. Інституційне забезпечення є ключовим фактором успішного розвитку інновацій на кредитному ринку. Інститути створюють законодавчу і нормативну базу, визначають політику, видають ліцензії, здійснюють нагляд і впливають на фактично всі аспекти діяльності кредитних установ. Співпраця між різними установами є важливою для створення сприятливого середовища для інновацій. Узгоджене інституційне забезпечення інноваційного розвитку на кредитному ринку сприяє створенню умов для зростання і конкурентоспроможності кредитних установ, а також сприяє забезпеченню їхньої фінансової стабільності, захисту інтересів споживачів послуг зазначених суб'єктів господарювання.

Інституційне забезпечення розвитку інновацій на кредитному ринку – це сукупність державних і недержавних інститутів, які забезпечують наявність правових, організаційних і економічних умов, необхідних для провадження та розвитку інноваційної діяльності [5].

Загалом інститути розглядаються як система правил і норм, що визначають стимули та обмеження, які створюють умови для розвитку ринку і суспільства. Їх діяльність має бути спрямована насамперед на створення умов, що сприяють безперервному протіканню інноваційного процесу, програм, проєктів, а також підтримання стабільного функціонування кредитного ринку та його складових. Регулювання кредитного ринку створює середовище інституційних умов, які структурують відносини учасників інноваційного процесу на всіх етапах його проходження [3].

Основними суб'єктами інституційного забезпечення розвитку інновацій на кредитному ринку є організації, установи та структури, які взаємодіють з метою створення сприятливого середовища та розвитку інновацій у сфері кредитування. Серед них варто виокремити такі: державні регулятори (Національний банк України, Верховна Рада України, Міністерство фінансів України, Міністерство економіки України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, Антимонопольний комітет України), кредитні установи (банківські й небанківські), фінтех-компанії, освітні заклади (університети, наукові установи), інноваційні платформи (фінансові інкубатори, технологічні хаби). Ці суб'єкти відіграють важливу роль у створенні умов для розвитку кредитних інновацій, забезпеченні стійкості й конкурентоспроможності кредитних установ. Взаємодія та координація між ними є ключовим елементом успіху трансформаційних процесів на ринку кредитних послуг.

Інституційне забезпечення інноваційного розвитку кредитного ринку України формує нормативно-правова база, оскільки закладає правові основи його забезпечення. Крім того, правовою базою є як законодавчі та нормативно-правові акти загального характеру, так і законодавчі й нормативно-правові акти у сфері інноваційної діяльності.

До законодавчих і нормативних актів, які регламентують роботу кредитних установ, забезпечують нагляд за їх діяльністю можна віднести такі: Конституція України, Господарський кодекс України, Закони України «Про споживче кредитування», «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність», «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання простроченої заборгованості у період дії воєнного стану в Україні», «Про фінансові послуги та фінансові компанії», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» та інші. Законодавчі та нормативно-правові акти, спрямовані на підтримку та стимулювання інноваційного розвитку, а саме Закони України «Про інноваційну діяльність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» «Про інвестиційну діяльність» та ін.

Отже, інституційне забезпечення розвитку інновацій на кредитному ринку – це сукупність інститутів, правил, політик і підходів, спрямованих на створення сприятливого середовища для впровадження інноваційних продуктів і послуг у сфері кредитування.

Розглянемо детальніше основних суб'єктів інституційного забезпечення інноваційного розвитку кредитного ринку, що зображені на рис. 1.

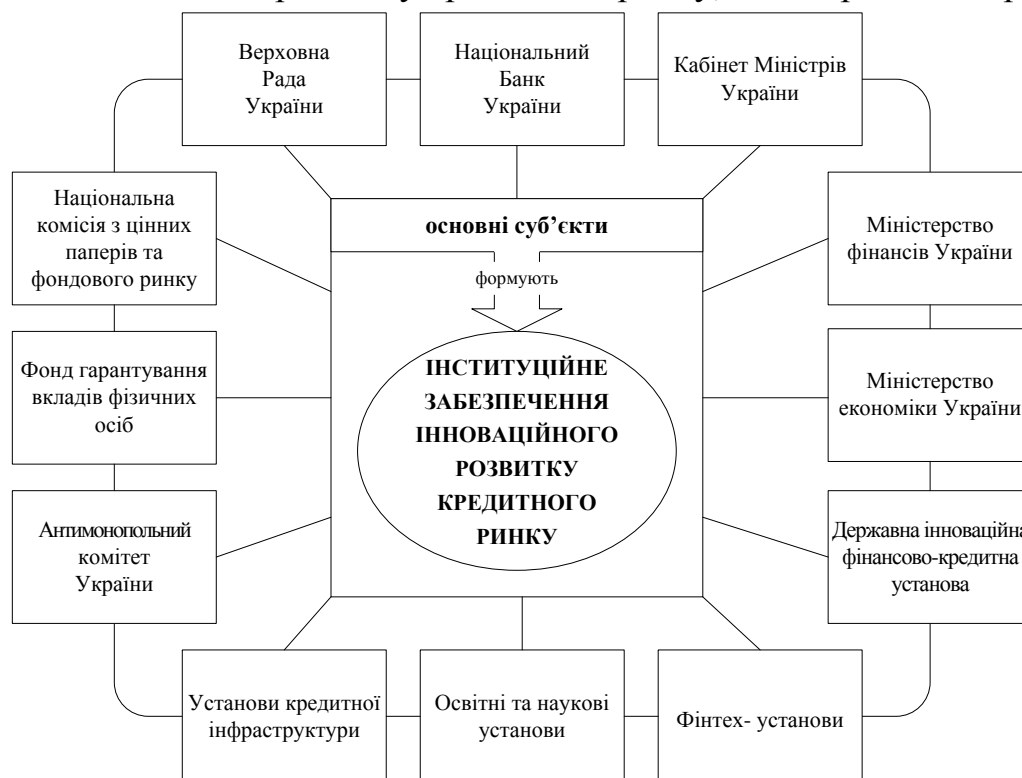


Рис. 1. Інституційне забезпечення інноваційного розвитку кредитного ринку України

Джерело: [4; 6; 8; 10; 11; 12; 14; 15-23].

1. Верховна Рада України є єдиним органом законодавчої влади в Україні [20]. У межах своєї компетенції виконує функції, що стосуються регулювання кредитного ринку, до яких належать:

- прийняття нормативно-правових актів та внесення змін до чинного законодавства, що пов'язано з регулюванням кредитного ринку;
- ухвалює закони щодо захисту прав споживачів фінансових послуг, регламентуючи взаємовідносини між позичальниками та кредиторами;
- регулювання кредитної системи країни: загальні принципи регулювання кредитної системи встановлює ВРУ, але конкретні регуляторні завдання покладаються на спеціалізовані органи [3-6; 8; 10; 12; 18-20; 22].

Прийняття нових законів і зміна чинного законодавства змінюють правові умови діяльності кредитних установ та інших учасників кредитного ринку. Отже, роль Верховної Ради України є важливою для формування законодавчого середовища, в якому функціонує кредитний ринок. Безпосередній нагляд за кредитним ринком здійснює Національний банк України.

2. Національний банк України (НБУ) – центральний банк України, спеціальний центральний орган державної влади [18]. Правовий статус, завдання, функції, повноваження і принципи організації НБУ визначаються

Конституцією України, Законом України "Про Національний банк України", Законом України "Про банки і банківську діяльність", Постановами НБУ. До повноважень НБУ у напрямку регулювання кредитних відносин, регламентації розвитку кредитної системи країни можна віднести такі:

- проведення грошово-кредитної політики: визначення основних ставок рефінансування, що впливають на рівень процентних ставок на ринку, запровадження програм стимулювання кредитування суб'єктів підприємництва і населення для підтримки економічного зростання;

- регулювання валютного ринку: здійснення валютного регулювання для підтримки стабільності національної валюти, а також інтервенції на валютному ринку з метою управління валютним курсом;

- розробка та впровадження реформ, спрямованих на розвиток кредитного ринку, сприяння доступності та ефективності кредитних послуг;

- здійснення макроекономічного аналізу та використання отриманих даних для прийняття ефективних рішень, впровадження заходів з управління системними ризиками;

- нагляд за фінансовою стабільністю та діяльністю кредитних установ, встановлення вимог до капіталу та ліквідності [12; 18; 6; 8].

3. Кабінет Міністрів України (КМУ)

Основними функціями Кабінету Міністрів України щодо впливу на розвиток кредитного ринку є:

- формування економічної політики: розробка стратегії стимулювання економічного розвитку, яка включатиме заходи щодо функціонування кредитного ринку;

- розробка заходів щодо залучення інвестицій та підтримки проєктів, що впливають на попит на кредити;

- встановлення політики, спрямованої на забезпечення конкурентоспроможності кредитних установ та забезпечення чесної конкуренції на кредитному ринку [12; 23; 6].

Кабінет Міністрів України тісно співпрацює з Національним банком України для досягнення спільних цілей фінансово-економічної стабільності. Функції КМУ щодо регулювання кредитного ринку визначаються загальною економічною політикою та завданнями держави у сфері фінансів і економіки.

4. Міністерство фінансів України (МФУ) формує і реалізує фінансову та бюджетну політику, а також визначає політику в митній та податковій сферах [6]. МФУ відіграє ключову роль у регулюванні функціонування фінансової системи країни, в тому числі окремих її ланок, а саме:

- управління державними борговими зобов'язаннями, включаючи випуск та обслуговування державних облігацій, а також розробка стратегії зменшення боргового навантаження та забезпечення стабільності фінансового, а отже, і кредитного ринку;

- розробка та реалізація ініціатив щодо залучення інвестицій, підтримка програм розвитку інфраструктури та створення сприятливого інвестиційного клімату в країні;

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

- розробка та реалізація бюджетної політики держави, включаючи управління державними витратами й доходами, а також встановлення фінансових пріоритетів і виділення бюджетних коштів на розвиток кредитного ринку (наприклад пільгове кредитування). Сьогодні в Україні діють програми пільгового кредитування населення (пільговий іпотечний кредит внутрішньо переміщеним особам, «Оселя»), а також програми доступних кредитів для бізнесу (Доступні кредити 5-7-9 %) [12; 14; 23].

5. Міністерство економіки України - відіграє важливу роль у формуванні та реалізації економічної політики країни. До функцій міністерства належить:

- проведення економічного аналізу та макроекономічних прогнозів для розуміння стану економіки та визначення можливих ризиків для кредитного ринку;

- визначення економічної політики для різних галузей, що впливає на попит і пропозицію кредитів у різних секторах економіки;

- співпраця з іншими відомствами, такими як Національний банк України та Міністерство фінансів України для вирішення спільних завдань фінансово-економічної політики [12; 23].

6. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) є державним колегіальним органом, підпорядкованим Президенту України та підзвітним Верховній Раді України [21]. В Україні цей орган відповідає за регулювання та нагляд за фондовим ринком, у тому числі за деякими аспектами кредитного ринку. Функції та ініціативи НКЦПФР впливають на фінансову систему загалом, включаючи кредитний ринок, зокрема:

- участь у розробці та вдосконаленні законодавства, що регулює кредитний ринок;

- здійснює державний нагляд і регулювання іпотечного кредитування та емісії іпотечних сертифікатів, встановлює порядок ведення реєстру іпотечного покриття;

- веде Державний реєстр рейтингових агентств, видає Свідоцтво про включення до Державного реєстру рейтингових агентств та встановлює порядок подання звітів про їх діяльність;

- нагляд за діяльністю інвестиційних та пенсійних фондів, які можуть бути активними учасниками ринку кредитування;

- встановлення правил і стандартів захисту прав інвесторів, які можуть вплинути на довіру до кредитних інструментів, у тому числі цінних паперів, що використовуються при кредитуванні [23; 21; 16].

7. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО) є установою в Україні, яка здійснює спеціальні функції у сфері з гарантування вкладів фізичних осіб і виведення неплатоспроможних банків з ринку [22]. В Укра-

їні відіграє важливу роль у фінансовому секторі, забезпечуючи захист вкладників та сприяючи стабільності банківської системи. До функцій ФГВФО можна віднести такі:

- захист інтересів фізичних осіб, які розміщують кошти на депозитних рахунках, забезпечення їх збереження є важливим для розвитку кредитного ринку, оскільки депозитні кошти це ресурсна база банківських кредитів;

- створення умов для забезпечення фінансової стабільності шляхом запобігання паніці на ринку та втрати довіри до банків;

- участь у процесі розгляду і вирішення ситуацій, пов'язаних зі злиттям, поглибленням, ліквідацією чи реорганізацією банків. При виведенні неплатоспроможного банку з кредитного ринку Фонд ухвалює рішення (продаж, реструктуризація, консолідація чи передача проблемних активів іншим установам) щодо подальшого управління кредитного портфеля;

- участь у розвитку та вдосконаленні регуляторного середовища, спрямованого на підвищення стабільності фінансового, у тому числі кредитного ринку [22; 15].

8. Антимонопольний комітет України (АМКУ) є державним органом зі спеціальним статусом, який забезпечує державний захист конкуренції у підприємницькій діяльності й у сфері державних закупівель [11]. На кредитному ринку Антимонопольний комітет виконує такі функції:

- моніторинг і розслідування можливих антиконкурентних угод між банками або іншими фінансовими установами, що може обмежити конкуренцію на ринку кредитування;

- впровадження заходів, спрямованих на відстеження, аналіз і протидію антимонопольних порушень на кредитному ринку;

- здійснення заходів щодо виявлення та припинення недобросовісної конкуренції, що порушує рівні умови на ринку кредитування;

- забезпечення захисту інтересів споживачів на кредитному ринку, а саме встановлення справедливих та прозорих умов кредитування;

- забезпечення вирішення конфліктів інтересів та уникнення ситуацій, які можуть призвести до зловживань на ринку [11; 12; 17; 18; 23].

Зазначені вище функції визначають роль державних інститутів у створенні сприятливого нормативно-правового середовища для розвитку інноваційної діяльності на кредитному ринку України.

9. Державна інноваційна фінансово-кредитна установа створена з метою фінансової підтримки інноваційної діяльності суб'єктів господарювання різних форм власності, а також залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у розвиток реального сектору економіки, підвищення внутрішнього потенціалу експорту продукції, виробленої на підприємствах галузей національної економіки, захист і підтримка національного товаровиробника [7].

10. Установи кредитної інфраструктури (банківські та небанківські установи, бюро кредитних історій, колекторські компанії, рейтингові агентства, кредитні брокери) забезпечують фінансування та кредитування підприємств і населення, виконуючи такі функції:

- розробка кредитних продуктів, тобто створення інноваційних кредитів, адаптованих до потреб ринку з урахуванням його особливостей та викликів;
- забезпечення безпеки кредитних операцій, а саме вжиття заходів щодо захисту клієнтів від шахрайства, використання сучасних технологій забезпечення безпеки кредитних операцій;
- інвестування в стартапи, технологічні компанії та інші інноваційні підприємства, створення власних інноваційних центрів для розробки нових ідей і технологій;
- використання фінтех-технологій для автоматизації процесу видачі кредитів, оцінки ризиків та обслуговування клієнтів, а також швидшого доступу до кредитних послуг;
- взаємодія з інноваційними компаніями для спільного впровадження та розробки нових кредитних продуктів, забезпечення фінансової підтримки технологічним стартапам і проектам;
- оцінка кредитного ризику – аналіз та оцінка ризику для визначення стабільності та доцільності фінансування інноваційних ідей;
- консалтинг – надання клієнтам консультацій щодо використання кредитних інновацій та оптимізації фінансових стратегій [2; 12; 23].

11. Освітні та наукові установи відіграють важливу роль у розвитку кредитних інновацій, оскільки готують висококваліфікованих, конкурентоспроможних спеціалістів з необхідними знаннями, навичками та практичним досвідом. Основними функціями освітніх та наукових установ є:

- навчання фінансовій та цифровій грамотності, а саме підготовка спеціалістів у сфері кредитування та ІТ, навчання основам фінансів, економіки, програмування, що створює основу для розуміння кредитних інструментів та інновацій;
- проведення наукових досліджень у сфері кредитних технологій та інновацій;
- розробка та впровадження нових кредитних послуг, методів оцінки та управління ризиками;
- проведення наукових конференцій та семінарів для обміну досвідом та ідеями між науковцями та практиками;
- співпраця із суб'єктами господарювання та державою, тобто налагодження партнерства з бізнес-структурами та державними органами для спільного розвитку кредитних інновацій;
- аналіз поведінки споживачів, тобто дослідження соціального впливу кредитних інновацій на споживачів та економіку в цілому;
- фінансова і наставницька підтримка, а саме надання фінансової допомоги й консультування для стартапів у сфері кредитних інновацій [1; 13].

Отже, заклади освіти і наукові установи виступають ключовим партнером у формуванні спеціалістів та розвитку інтелектуальних ресурсів для створення та впровадження інновацій на кредитному ринку. Вищезазначені

функції впливають на розвиток інновацій, вирішують проблеми та сприяють зростанню національної економіки, а також створюють сприятливе середовище для розвитку інновацій, допомагають молодим компаніям у фінансовому секторі прискорити свій розвиток.

12. Фінтех-установи. До складу інститутів фінтех-установ входять великі технологічні компанії, діяльність яких орієнтована на індустрії кредитних послуг і за її межами (Apple, Google); компанії, що надають інфраструктуру або технологію, яка полегшує обслуговування кредитних угод, зокрема MasterCard, Fiserv, First Data; великі кредитні установи (Bank of America, Chase, Wells Fargo, Allstate); стартапи, що сфокусовані на конкретній інноваційній технології чи процесі (Betterment (автоматизоване інвестування), Prosper (p2p-кредитування), Moven (роздрібний банківський бізнес)) [24].

Фінтех-компанії виконують різні функції спрямовані на надання інноваційних кредитних послуг та полегшення доступу до фінансових ресурсів, а саме:

- поширення онлайн-кредитування, зокрема надання альтернативних кредитів та аналіз кредитоспроможності позичальника з використанням інноваційних методів;

- розвиток p2p-кредитування - надання можливості залучати гроші від групи людей для фінансування проєктів;

- роботизоване обслуговування клієнтів – використання штучного інтелекту і чат-ботів для надання інформації та обслуговування клієнтів;

- використання аналітики та штучного інтелекту для виконання фінансового аналізу та управління ризиками;

- розповсюдження хмарних сервісів - збір і аналіз великих обсягів даних для розробки персоналізованих кредитних рішень і прогнозів [24].

Зазначені функції показують, як фінтех-компанії створюють інноваційні рішення, спрямовані на полегшення кредитних операцій та покращення доступу до фінансових послуг.

Висновки та пропозиції. Таким чином, забезпечення стабільного та сприятливого середовища для інновацій на кредитному ринку вимагає співпраці між державними регуляторами кредитного ринку, кредитними установами, закладами освіти та науковими установами, а також фінтех-компаніями. Врахування потреб ринку та стимулювання інноваційного підходу до кредитування є запорукою розвитку національної економіки загалом.

Проте, незважаючи на розгалуженість суб'єктів інституційного забезпечення та значну кількість прийнятих законодавчих і нормативних актів, спрямованих на підтримку розвитку інноваційної діяльності, формування нормативно-правової бази інноваційної діяльності на кредитному ринку є незавершеним, оскільки не враховує всі аспекти впровадження інноваційних кредитних продуктів, особливо в сучасних умовах цифровізації фінансових відносин.

Отже, модернізація інституційного забезпечення розвитку інновацій на кредитному ринку потребує комплексного підходу та низки заходів, спрямованих на створення сприятливого середовища для впровадження інноваційних рішень.

Список використаних джерел

1. Види бізнес-інкубаторів та стан їхнього розвитку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/18592889.pdf>.
2. Дубина М. В. Сутність та система інфраструктури кредитного ринку України / М. В. Дубина, О. В. Шишкіна // Наукові записи Інститут законодавства Верховної Ради України. – 2017. – № 4. – С. 80-86.
3. Ільченко Н. М. Методологія дослідження проблем державного управління: інституціональний підхід [Електронний ресурс] / Н. М. Ільченко. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2011-1/doc/1/06.pdf>.
4. Інноваційна Україна 2020 : національна доповідь / заг. ред.: В. М. Геєць та ін.; НАН України. Київ, 2015. 336 с.
5. Коваленко Ю. М. Сутність інституційного середовища фінансового сектора економіки / Ю. М. Коваленко // Економічний вісник Донбасу. – 2011. – № 1 (23). – С. 92-97.
6. Конституція України зі змінами і доповненнями. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
7. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: me.gov.ua/?lang=uk-UA.
8. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: bank.gov.ua.
9. Національний фонд досліджень України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: nrfu.org.ua.
10. Положення про Апарат Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/769/11-%D1%80%D0%B3#n9>.
11. Про Антимонопольний комітет України [Електронний ресурс] : Закон України від 26.11.1993 № 3659-ХІІ. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>.
12. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 07.12.2000 № 2121-ІІІ. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
13. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VІІ. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
14. Про Державний бюджет України [Електронний ресурс] : Закон України від 03.11.2022 № 2710-ІХ. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text>.
15. Про затвердження Положення про порядок і умови виплати коштів з Фонду гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2012 № 14. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1548-12>.
16. Про затвердження Правил ведення реєстру власників цінних паперів [Електронний ресурс]: Постанова Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. – Режим доступу: https://ips.ligazakon.net/document/view/re13316?ed=2014_06_24.
17. Про захист економічної конкуренції [Електронний ресурс] : Закон України від 11.01.2001 № 2210-ІІІ. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.

18. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс] : Закон України від 12.05.1991 № 1023-ХІІ. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.

18. Про Національний банк України” зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] : Закон України від 20.05.1999 № 679-ХІV. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.

20. Про Регламент Верховної Ради України [Електронний ресурс] : Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>.

21. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки [Електронний ресурс] : Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.

22. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс] : Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.

23. Про фінансові послуги та фінансові компанії [Електронний ресурс] : Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.

24. What is FinTech? [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://www.pwc.com/us/en/financial-services/publications/viewpoints/assets/pwc-fsi-what-is-fintech.pdf>.

References

1. Vidy biznes-inkubatoriv ta stan yikhnoho rozvytku v Ukrayini [Types of business incubators and the state of their development in Ukraine]. (n.d.). <https://core.ac.uk/download/pdf/18592889.pdf>.

2. Dubyna, M.V., Shyshkina, O.V. (2017). Sutnist ta systema infrastruktury kredytnoho rynku Ukrainy [The essence and infrastructure system of the credit market of Ukraine]. *Naukovi zapysy Instytut zakonodavstva Verkhovnoyi Rady Ukrayiny – Scientific records of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine*, (4), 80-86.

3. Ilchenko, N.M. (2011). *Metodolohiya doslidzhennya problem derzhavnoho upravlinnya: instyutsional'nyu pidkhid [Methodology for the study of public administration problems: an institutional approach]*. <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2011-1/doc/1/06.pdf>.

4 Heyets, V.M. (Ed.). (2015). *Innovatsiyina Ukraina 2020: natsionalna dopovid [Innovative Ukraine 2020: national report]*. NAN Ukrainy.

5. Kovalenko, Yu.M. (2011). Sutnist instyutsiynoho seredovyscha finansovoho sektora ekonomiky [The essence of the institutional environment of the financial sector of the economy]. *Ekonomichniy visnyk Donbasu – Economic Bulletin of Donbass*, (1(23)), 92-97.

6. Konstytutsiya Ukrainy zi zminamy i dopovnennyamy [Constitution of Ukraine with changes and additions]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

7. Ministerstvo ekonomiky Ukrayiny [Ministry of Economy of Ukraine]. (n.d.). me.gov.ua/?lang=uk-UA.

8. Natsionalnyi bank Ukrainy [National Bank of Ukraine]. (n.d.). bank.gov.ua.

9. Natsionalnyi fond doslidzhen Ukrainy [National Research Fund of Ukraine]. (n.d.). nrfu.org.ua.

10. Polozhennya pro Aparat Verkhovnoyi Rady Ukrayiny [Regulations on the Apparatus of the Verkhovna Rada of Ukraine]. (n.d.). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/769/11-%D1%80%D0%B3#n9>.

11. Pro Antymonopol'nyy komitet Ukrainy [About the Antimonopoly Committee of Ukraine], Law of Ukraine dated November 26, 1993 No. 3659-XII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>.

12. Pro banky i bankivsku diialnist [About banks and banking], Law of Ukraine dated 07.12.2000 No. 2121-III. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.

13. Pro vyshchu osvitu [On higher education], Law of Ukraine dated July 1, 2014 No. 1556-VII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

14. Pro Derzhavnyy byudzhnet Ukrainy [About the State Budget of Ukraine], Law of Ukraine dated November 3, 2022 No. 2710-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text>.

15. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro poryadok i umovy vyplaty koshtiv z Fondu harantuvannya vkladiv fizychnykh osib [On the approval of the Regulation on the procedure and conditions for the payment of funds from the Individual Deposit Guarantee Fund], Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated August 9, 2012 No. 14. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1548-12>.

16. Pro zatverdzhennya Pravyl vedennya reyestru vlasnykiv tsinnykh paperiv [On approval of the Rules for maintaining the register of securities owners], Resolution of the National Securities and Stock Market Commission. https://ips.ligazakon.net/document/view/re13316?ed=2014._

17. Pro zakhyst ekonomichnoi konkurentsii [On the protection of economic competition], Law of Ukraine dated January 11, 2001 No. 2210-III. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.

18. Pro zakhyst prav spozhyvachiv [On the protection of consumer rights], Law of Ukraine dated May 12, 1991 No. 1023-XII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.

19. Pro Natsionalnyy bank Ukrayiny [About the National Bank of Ukraine], Law of Ukraine dated 05/20/1999 No. 679-XIV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.

20. Pro Rehlament Verkhovnoyi Rady Ukrainy [On the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine], Law of Ukraine dated February 10, 2010 No. 1861-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>.

21. Pro rynky kapitalu ta orhanizovani tovarni rynky [On capital markets and organized commodity markets], Law of Ukraine dated February 23, 2006 No. 3480-IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>.

22. Pro systemu harantuvannya vkladiv fizychnykh osib [On the system of guaranteeing deposits of natural persons], Law of Ukraine dated February 23, 2012 No. 4452-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.

23. Pro finansovi posluhy ta finansovi kompanii [On financial services and financial companies], Law of Ukraine dated 14.12.2021 No. 1953-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.

24. What is FinTech? (n.d.). <https://www.pwc.com/us/en/financial-services/publications/viewpoints/assets/pwc-fsi-what-is-fintech.pdf>.

Отримано 09.12.2023

UDC 330.341.1:330.341.2:336.77

Nataliia Chyipesh

graduate student of the Department of Finance, Banking and Insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: natalija.chijpesh@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-2790-2878>

Yurii Belinskyi

graduate student of the Department of Finance, Banking and Insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: belinskiyurij8@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0003-9343-4042>

**INSTITUTIONAL SUPPORT FOR INNOVATIVE DEVELOPMENT
OF THE CREDIT MARKET**

Institutional support for innovative development of the credit market is an important object of research, within the framework of which the search for effective methods, means and tools is carried out to improve the efficiency of its functioning. Analyzing the activities of the credit market, it can be noted that low efficiency of its work is largely determined by the imperfection of institutional support for the process of introducing innovative credit services.

The purpose of the article is to study institutional support for innovative development of the credit market and determine their influence on the credit market development in Ukraine, which is necessary for understanding the interaction of credit market institutions, identifying factors that promote or inhibit innovation and developing a strategy for creating a favorable innovation environment.

Within the article, subjects of institutional support for innovative development of the credit market are studied. Considerable attention is paid to participants in the credit market in the field of innovative development, as well as to the regulatory legal acts that guide institutions in their methods of influence and regulation in the credit market, and functions of institutions are defined. Government institutions (the National Bank of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Ministry of Finance of Ukraine, Ministry of Economy of Ukraine, National Securities and Stock Market Commission, Individual Deposit Guarantee Fund, Antimonopoly Committee of Ukraine) were selected as subjects of institutional support for innovative development of the credit market. state institutions providing support for innovative activities (State Innovative Financial and Credit Institution), credit infrastructure institutions (banking and non-banking institutions, credit history bureaus, collection companies, rating agencies, credit brokers), fintech companies, educational institutions (universities, scientific centers), innovative institutions (laboratories, technology parks, industrial parks, business incubators, technological hubs).

The study of the influence of the above-mentioned subjects of institutional support for innovative development has become an important tool for understanding the interaction between government regulators of the credit market, credit institutions, educational institutions, innovative institutions, and fintech companies.

Keywords: credit market; institutional support; innovative development; institutions.

Fig.: 1. References: 24.